

„Soča“ izhaja vsak petek a in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četvrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10' soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa uredništvu „Soča“ na Korenjski v Stica — vi hiši št. 253 II. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri uredništvu.

Kdo je kriv kmečkih rev in težav?

Iz Kanala 28. febr. (Izv. dop.)

Kaj nam bo početi, če se letine ne obrnejo na bolje? zdihuje in toži dan danes ubožen, v dolgovihtapljač se kmet. Uboga para je zares v silnih stiskah, ker je zelo malo pridelal, pa mora mnogo plačevati, in ni izgovora: davek mora biti plačan in razne doklade in druga dajila tudi. An kako to, saj se nema ob čem živeti in beda in lakota če dalje huje gospodarita pod revno streho? — Vprašam pa, ali so samo slabe letine krive, da so našemu kmetu tako trda godi? Ne, gotovo ne! — V mnogih slučajih potlača ga njegova nemarnost, razvajenost in trmoglavost v nesrečo in revu. Če se naše kmetstvo samo še v skrajnem času ne zmodri ter jo krene na boljšo pot in če se razumnemu poduku v ljudski šoli in od strani duhovenstva ne posreči, zboljšati mladi zarod in vtrditi v njem zdrave kali pravosti, poštenja in marljivosti, — bodo tudi boljše letine malo hasnile.

Vem sicer, da bo malo izdalo, a vendar si vstovam v dolžnost, razložiti svoje menenje o tej zadevi in to z edinim namenom, da kolikor mogoče zavrnem trmaste butice na kmetih na pot poštenega življenja; naj bi vendar enkrat naši kmetje popustili ono večno pravičanje, izvirajoče iz zavisti, sovraštva, maščevanja, koje se ne boji nobenih srdstev v dosego svojih namenov, niti krive prisega ne. To prokletu pravičanje združeno z domačimi prepiri, pretepi in poboji je pogubonosno v svojih nasledkih; ono je gotovo še huje krivo ubožtva, kakor slabe letine.

Pri tukajšnji c. k. okr. sodnji imel sem večkrat priliko videti o dnevih, odločenih sodnijskim obravnavam, da so bili vsi prostori bolj natlačeni z ljudmi, nego kateri krat o nedeljah in praznikih farna cerkev pri veliki maši. Če preudarimo, koliko tisoč in tisočev goldinarjev se potrosi samo za koleke, koliko stanejo odvetniki, kako slano računajo ubožnemu kmetu svoje poti, kako drage so sodnijske komisije, koliko pobirajo ružeži, cenitve in dražbe in koliko takse od premoženj prodanih na dražbah itd. itd. in če prištevamo k vsemu temu še zamudo časa, ki jo prizadevajo pravde trmastemu kmetu, ko mu doma delo zastaja; koliko potrosi pijančevaje, ko prihaja v pravnih opravkih v trg ali mesto, ter se tu celi dan, ali pa tudi po dva in tri dni potika iz krčme v sodnijo in iz sodnije v krčmo — doma pa hirajo žena in lačni, raztrgani otročiči brez moke in soli; — če vse to preračunimo ne gledé na mnogo drugih tu ne navedenih zgub in škod, ki jih prizadeva nesrečno pravičanje, bogme! da spravimo skupaj — ozir jemaje na celi okraj — ogromno svoto, katera, porabljena za nakup žita in drugega potrebnega živeža, bi lahko preživela vse leto cele občine našega okraja. Da! nepotrebno pravičanje naj preneha, pa bo tudi revščina potisnjena v ožje meje, da se vsaj o lakoti ne bo nigdar več govorilo.

Ko bi naši kmetje ta svet poslušali in se čestokrat, ko jih skušnjava moti, nanj spominjali — kako lepo bi se jim odpirala ravna pot do boljših, srečnejših razmer! A, kakor poznam naše razmere, ni se še tega nadejati. Sedanji rod je žalibog prehudo demoralizovan in zastoj je zamorca prati; on je bil, je in, Bogu bodi potoženo, tudi ostane črn.

Redki kmet, da zna še pošteno gospodariti in varovati svoje imetje. Skrbnost, marljivost, varčnost postajajo če dalje bolj nepoznane lastnosti mej njimi; nasprotno pa rase pravdarska strast. Naš kmet si je privadil, da teka za vsako malenkost k sodnji: če se mu sosed le namrdne, ga uže zatoži; če se v jezi spomni, da je svojemu sosedu, Bog ve, kedaj pri kakem delu pomagal, mu kaj vozil ali kaj tacega, tirja ga in če neče plačati, toži; ne pomisli, da mej sosedu treba vzajemne pomoči in da roka roko umije; če mu sosed za dlan koso čez mejo zažene, ali kako stvar na njegov zid ali svet nasloni, koj je napeta pravda zaradi motene posesti, pravda pri kateri se oblači advokat in slači — kmet.

Zato pa slišimo vsako saboto, kako se razlega sodnijski boben na našem trgu, kako sodnijski sluga po svoje vpije: „Danes se bo kantiralq itd.“, zato

vidimo, kako se hiša za hišo, gozdi, senožeti, njive, sploh cela premoženja, ki so po 1, 2, 3 in več tisoč goldinarjev cenjena, za vsak denar prodajejo potom javne dražbe.

Zatorej kmetje! ne poslušajte pogubljenih navsvetov onih pijavk, ki vas zapeljujejo k pravdam ter vas uče mnogovrstnih zvijač z edinim namenom, da močijo okolo vas svoja suha grla in polnijo nevasitljive želodce. Premislite vendar, da kar zapijančite s takimi skazidohitarji v enem samem dnevu, zadostuje, da se uboga družina doma preskrbi z moko in solijo za celi teden. Ogibajte se sleparskih pravdolovcev, kakor h.... križa, ne hodite k sodnji brez prave potrebe, držite se mariveč družine in kmetije — pa bodo kmalo bolje in niti slabe letine ne bodo imele one pogubonosne moči, katero imajo zdaj, ko so jim zveste zaveznice Vaša nemarnost, trmoglavost in razvajenost.

J. II.

Dopisi.

V Gorici, 5. marcija. (Mestne volitve — javna spoved — irredentarijana — revščina v mestu — zloraba javne dobrodelnosti.)

Nekaterim mestnim očetom je potekla triletna doba, za katero so bili voljeni in uže te dni so imele biti dopolnitve volitve. Čudno torej in prečudno je, kaj ne, da je še vse tako tiho po mestu in da se nič ne pisari in agituje mej strankama za črne ali rudeče, zmerne ali naprednjaške, vladne ali narodne, varčne ali zapravljive kandidate, in da si nista zlasti še v laseh „L' Isonzo“ kot zagovornik magistratovec in „L' Eco“ kot pokrovitelj ekonomistov. Čudno ali ne, tako je, da človek, kateri se malo briga za javnost in za naše mestne zadeve, zares misli, da je ali popolnoma otrpnelo zanimanje meščanov za mestne volitve, ali pa da je pravda mej tako zvanimi konservativci in tako zvanimi liberalci doguana in mir sklenjen, pa da se bo de volilo v prijaznem dogovoru „per acclamationem“. A moti se, močno se moti, kdor tako misli: Obe stranki se marljivo pripravljata na boj, in menda ima zdaj uže vsaka svoj dovršen bojni črtež ter prešteva vrste svojih zanesljivih in omahljivih privrženecv (vsaka ima nekoliko takih in takih) pretresava, kako ga izvesti, da bo zmaga gotova. Le druge taktike se držé letos voditelji, kakor poprejšnja leta: ne bobnajo toliko, pa delajo več. Vendar pa se pozdeva, da začnejo v kratkem tudi v javnih listih navadne volitvene polemike in da bodo morali, kakor po navadi tudi letos, nekateri kandidati in morda tudi drugi veljaki potrpežljivo držati hrbet, da bodo drugi po njem udrihali. „Kedor se ni opravił generalne spovedi“, rekel je, če se ne motimo, pri nekej priliki goriški dopisnik „Novic“, „naj kandiduje“, naši listi mu uže prav nadrobno pretresó vse grehe, tudi najstarejše, na katere je uže davno pozabil. „L' Isonzo“ se je uže vsedel v spovednico, začelši pobožno delo sé svojim ljubljencem, dež. glavarjem vitezom Pajer-jem: v dveh številkah mu je vzbujal vest, opominjaje ga, da ni lepo pohajati po Gorici in plesti tu mreže naprednjaškim magistratovcem, ko razpravljajo in sklepajo v dunajski lesenjači postave zaradi novih davkov ter so celó v dogovorih zaradi predelske železnice, za koje izvršitev se zopet oživljajo nade. (Bum!)

Žalibog je moral vesten spovednik nenadoma pretrgati začeto spoved in Bog ve, ali jo bo mogel tako kmalo nadaljevati. V sredo popoldne pozvala je viša oblast Isouzovega urednika g. Jurettig-a in njegovega glavnega stavca Mora v samostan k sv. Antonu in tam se morata zdaj spovedavati preiskovalnemu sodniku. — Polcija je nekda dolgo časa preiskavala redakcijske prostore in urednikovo stanovanje, ter mnogo pisem pobrala. Kaj je povod dalo ostremu postopanju, katero je vzbudilo v Gorici mnogo hrupa, nam še ni znano, a dvomiti ni, da se sum opira na kake irredentarske rovarije, zaradi katerih je g. Jurettig uže lani več mesecev počival pri sv. Antonu, goriškem Žabjeku. — Toda pustimo za zdaj policijski oblasti nje-

ne skrivnosti; — v kratkem uže pozvemo in povemo kako in kaj. Včeraj, seveda, ni bilo „L' Isonzo-a“ na svitlo in morda tudi še ne pride tako precej; — v tem slučaju uže povzameta tržaška tovariša „Il Cittadino“ in „L' Indipendente“ začeto spoved z goriškimi kandidati. — O dopolnitvi volitvi naj še povemo, da je odložena do po velikinoči in to zaradi vojaškega nabora, ki se ima vršiti v tem mesecu, in da nehajo starešinita gg. Covacic, dr. Maurovich in dr. Seitz (beri: Kovacič, dr. Maurovič in dr. Zajec) ki so bili izvoljeni v III. vol. skupščini, potem grof Attems (v II. skup.) in gg. dr. Battiggi in dr. Verzegnasari (v I. skup.). Tedaj se ima voliti 6 novih članov. — Dr. Tonkli in tov. so bili podali proti volilnim imenikom pritožbo, v kateri so zahtevali, naj se sprejme 15 izpuščenih volilcev; a mestni zbor je vlogo zavrnil. Menda pojde zdaj rekurz na namestništvo. —

Revščina ne občutijo letos samo prebivalci po deželi — tudi v mestu se je vgnjezdila in se širi od dne do dne huje. Zato ima gospinski društvo (ljudska kuhinja) in magistrat mnogo posla priskrbovaje najpotrebnejšo hrano tukajšnjim siromakom. Mestni župan je poročal v zadnji seji, da je dal razdeliti od 22. dec. 1879 do 20. febr. t. l. 13.005 velikih porcij kuhe (po 1 liter) in 188 malih, z 12.897 velikih kosov kruha po 2 novca, in 568 malih. Od 19. februarja naprej se deli kruh samo v malih kosih po 1 kr. — Potrosilo se je v ta namen 537 gl. 27 kr. in če se odbijejo milodari v znesku 206 gl. — ostane potroška še 331 gl. 27 kr. — Župan je predložil in zbor potrdil, da se ima kuha deliti še do konca marcija, kar bo prizadelo pri 800 gl. stroškov, ker se daje zdaj vsak dan po 300 porcij. Ta potrošek se založi s čistim dohodkom (650 gl.) dobrodelnega koncerta (o katerem smo o svojem času poročali) in s podporo, koje se nadeja župan dobiti od podpornega odbora.

Podporni odbor za stradajoče po deželi marljivo nadaljuje svoje blago delovanje. Uže vse občine, katere je najhuje zadela slaba letina, so dobile precejšne zneske v pomoč siromakom. S tem denarom se navadno kupuje turšica ali drug živež, ki se razdeluje mej najpotrebnejše. Da hi le povsod prav vestno ravnali pri nakupovanji in razdelevanji blaga! Slišali smo žalibog uže o nekej zlorabi v eni občini na Kanalskem, kder se je nekda nekemu posestniku posrečilo prodati v ta namen svojo skaženo turšico, ki se je potem pomešala mej vkupljeno dobro in razdelila mej uboge. Opozorujemo slav. podporni odbor, naj takim ljudem trdo na prste stopi, da bodo vedeli, kaj se pravi stradajoče siromake slepariti in tako izpodbijati plemenite namere javne dobrodelnosti. —

Iz goriške okolice, 3. marcija. (Izv. dop.)

Cestni odbor za goriško okolico si je mnogo prizadeval, da bi dobil izdatno podporo za preuravnavo skladdovne ceste, katera drži od goriškega mosta skozi Pevmo, mimo Števerjana, skozi Kojsko in Smartno in naprej sredi Rrd in je na mnogih mestih zares tako sterma in nevarna, da je posebno prevažanje sadja in vina po njej zelo neprimerno. — Želel je dobiti 12.000 gl. predplače proti povračilu v 10 ali 12 letih; s tem denarom bi bil izvršil lepo, jako potrebno delo, a tudi ubogo ljudstvo bi si bilo v sedanjih silnih stiskah prisluzilo kaj živeža. — Kakor smo pozvedeli, ni vis. vlada uslišala odborove prošnje, dasi jo je dež. odbor in so jo tudi gg. državni poslanci krepko podpirali; vendar pa je dovolilo c. k. namestništvo cestnemu odboru za ta namen 2000 gl. ne predplačno, ampak kot državni dar s pogojem, da se imajo pri popravljanji ceste najemati samo domači delavci. Dobro in hvaležno sprejeto tudi to. Pretekli ponedeljek je imel cestni odbor o tej zadevi sejo in je sklenil, da se ima pred vsem preložiti klanec „Vinčič“ nad Pevmo, potem pa strmina pod Lenardičovo hišo. Ker pa dovoljena podpora nikakor ne zadostuje za tako obširno delo, namerava cest. odbor pri tukajšnji hranilnici na posolo dobiti še 3000 gl., katere povrne potem, kakor hitro potirja svoje ogromne zastanke na dokladah preteklih let. Upamo, da se mu to posejilo posreči, ker je zares nujno potrebno, da se na eni strani z delom v pomoč

pride revnemu ljudstvu, na drugi pa da se briska cesta skoro tako preuravna, kakor je za deželico, koja se največ peča sé sadjetržtvom in vinsko kupčijo, neobhodno potrebno.

Iz Kanala 1. marcija (Izv. dop.) V nedeljo 22. febr. popoldne je predaval tu gosp. prof. Žepič o vinoreji, o koristi žveplanja trt in o trtni uši (philozeri). Šolsko poslopje je bilo natlačeno poslušalcev, tako da so morali mnogi, ki bi bili radi predavanje slišali zvonaj ostati. Če bi se le kmetje po nauku gosp. Žepiča ravnali in ob svojem času pridno trte žveplali; ali s čem naj si kupijo žvepla, ko ni ničesar v žepu in nikakoršnega blaga za prodaj? Pri nas se vbožstvo silno širi; veliko je kmetov, ki morajo neprenehoma drva v mesto voziti, da si turšice kupijo, in svoje družine po moči lakote varujejo.

Odbor za podporo revežem poslal je kanalski občini 120 gl., kateri znesek je v. č. gosp. dekan dne 26. p. m. mej siromake razdelil; da bi pa reveži denara za druge manj potrebne reči ne porabili, dobil je vsak nakaznico, s katero je mogel pri tukajšnih trgovcih si turšice ali moke kupiti. Po tem izgledu naj se ravnajo tudi druge občine, ktere dobé denar od podpornega odbora, kajti povsod se nahaja veliko takih siromakov, kateri, če imajo krajcar v rokah, segajo rajše po „cukru in kafetu“, nego po turšici ali po moki.

Iz Bovca se piše v „Presse“ koncem febr.: (Nobena narodna agitacija.) Ni mi mogoče, da ne bi odgovoril na dopis iz Bovca, nedavno objavljen v „Pr.“, v katerem se govori o narodnih agitacijah v našem mirnem in prijaznem kraju, ker so v dopisu naše razmere čisto napečno osvitljene. Ali se more sploh v Bovcu govoriti o „slovenskih agitacijah“? Ravno tako malo, kakor o nemških agitacijah v katerem koli nemškem trgu. Saj je bovški prebivalstvo skoro samo slovensko, a izjave njegove narodne zavednosti nemajo nikakor agitatoričnega značaja. Mi smo kot Slovenci pred vsem dobri Avstrijci, in to je vendar glavna stvar. Pisatelj onega dopisa je govoril tudi, da naša slovenska čitalnica „vznemiruje edinstvo mej tržani.“ To je tudi čisto neopravičeno. Ravno življenje mej tržani je pri nas tako prirčno, kakor le more biti. K slovenski čitalnici pripadajo zastopniki vseh občinarskih vrst, tako udje občinskega zastopa in tudi člani neslovenskega „Schützenbund“-a; ta pa šteje v svoji sredi tudi člane slovenskega društva. Da priobčujemo v ljubljanski (?? op. ured.) „Soči“ poročila o veselicah, ki se napravljajo v bovški čitalnici, tega nam ne zameri noben Bovčan. Čitalnični predsednik je eden naših znamenitejših in najbolj spoštovanih tržanov in tedaj se ne more govoriti o „individuih“, kateri nemajo pravice vtikati se v naše zadeve. Kar zadeva slednjič objavo vseh občinskih predstojnikov bovškega okraja, katera ni bila nekda sprejeta v „Sočo“, bodi samo omenjeno, da se niso s to objavo nikakor sponesli njeni začetniki, pa da jo je „Soča“ slednjič vendar objavila.

Iz Kota 1. marcija (Izv. dop.) Dne 26. in 27. febr. versile so se volitve županov v Kotu. V Homcu je stari Špehonja izročil gospodarstvo novemu županu Andr. Kramarju; v Breginju je ostal Kadenaro; pri Robu (v Kredi) pa Volarič. Letošnje občinske volitve so zopet pokazale, da je sedanji volivni sistem prav piškav. Več poštenih mož sem slišal reči, da se volitev v pravem pomenu bojijo. Nekteri hočejo zaradi uljudnosti vsem vstreci, pa pridejo v velike zadrege in pogosto tudi v sovraštvo. Drugi so z dolgovi obloženi, in ker bi ne imeli radi zamere pri nobenem obrisejo si trikrat mertvaški pot s čela, preden prestopijo prah občinske pisarnice. Nekdo je enemu ali drugemu občinskemu prvaku „kompar“ ali v žlahti; ko ima svoj votum oddati, hoče iztrebiti vse slabe duhove iz možgan; vsekne se tako globoko, da ga vsi okolostojeci prestrašeno gledajo, ali mu ni znabití kos nosa obtičal v robcu. Zopet drugi leži bolan doma; volivna merzlca trese ga po vseh udih. Podpihovanje, šuntanje, prilizovanje, podkupovanje in druge črne furije lazijo od hiše do hiše ter vznemirujejo mirne prebivalce. Samo Bog Bahus se sladko smeje, ker se mu marsikak litron posveti v čast.

Te dni se je zgodil žalosten slučaj v Breginji; še le 37 let stara žena je na porodu umerla. Č. kr. okrajni zdravnik tolminski, g. M. Barbarovič, kateri je bil k njej poklican, prizadeval si je na vso moč, da bi nesreči v okom prišel, ker je, akoravno truden od daljne poti, skoz 24 ur skoraj neprenehoma pri postelji bolne prebudil in zaradi tega mu gre občna pohvala, pa ves trud je bil zastoj, ker naravna slabotnost in splošno vnetje pretrgalo je mladi ženi v par dnevih življenja tanke niti. Obžalovati pa je, da bo v mestih kmalo več zdravnikov kakor bolnikov, na deželi, v Kobaridu, pa nobenega.

Iz Trsta, 28. febr. (Izv. dop.) (Statistika. Naša kupčija in železnica.) Koliko petrolija in bombaža se je lausko leto izvozilo iz Trsta? Bombaža:

januarija	198	wagonov	7979	bal	307238	ko.
februarija	227	"	8276	"	34494	"
marcija	389	"	15714	"	60080	"
aprila	438	"	17676	"	65038	"
maja	690	"	30840	"	115578	"
junija	347	"	15341	"	61928	"
julija	217	"	9459	"	24950	"
avgusta	139	"	5934	"	20856	"
septembra	185	"	8710	"	27772	"
oktobra	192	"	8362	"	29382	"
novembra	221	"	9088	"	25400	"
decembra	365	"	12550	"	33152	"

skupaj 3608 wagon. 149937 bal 569358 ko.

Petrolija pa:

januarija	6063	sodov	1166	zabojev	v 211	vozovih
februarija	7949	"	496	"	284	"
marcija	8203	"	1304	"	306	"
aprila	7882	"	730	"	201	"
maja	7145	"	626	"	258	"
junija	3000	"	569	"	120	"
julija	7117	"	514	"	244	"
avgusta	17190	"	852	"	521	"
septembra	31897	"	1299	"	922	"
oktobra	62977	"	2660	"	1764	"
novembra	37758	"	2607	"	1173	"
decembra	40110	"	2737	"	1153	"

vkup 237291 sodov 15560 zabojev v 7247 vozovih

Očitno je, da Trst napreduje v trgovini od leta do leta, a še više bi se pomnožil promet, ako bi vlada skerbela za to, da bi dobilo najznamenitnejše tergo vinsko mesto še eno železnico, katera bi je direktno vezala z Nemčijo. Bodi si tež Predel ali Škofjo Loko, v veliko korist bi bila ena ali druga. Ker je pa ponteska železnica na vsak način škodljiva terzaški trgovini, se je bati, da bodo Benedke zopet, kar se je že uže pokazalo, mnogo pridobile, Trst pa da zgubi. Vlada bi morala na to delati, da bi spravila vse železnice v svojo upravo, kakor je naredila z Rudolfovo železnico, potem bi se stanje gotovo zboljšalo, ker bi bile vse proge v državnej režiji. Privatne družbe in posebno južna železnica imajo tako visoke cene, da dobivajo na Dunaji, na Štirskem in drugod blago prihajajoče čez morje bolji kup iz Hamburga kakor iz Trsta. Posebno se vtegne v Trstu mnogo preobertiti, kekar ne bomo imeli več proste luke, katera neha morda še v teku tekočega leta. Tergovina je v Trstu nekaj mesecev prav mlačna razen one z lesom, kterege se še največ speča čez morje. Borsca je nekaj časa sem, od kar se govori o pomnoženji garnizij v južni Tirolski, bolj nemirna, državni papirji so nekolicke padli, napoleoni so se pa podražili; to je politični barometer.

Izpod Učke, 28. februarija. (Izv. dop.) Ako bi človek čital samo oficijozne in poloficijozne liste, pa se sam dobro imel, rekel bi lahko veselega serca: Saj vendar ni res, da je svet dolina solzá.

Tako bi se dalo sklepati tudi iz „Adrije“ od predzadnjega pondeljka, da je reva in beda iz Istre popolnoma prognana vsled državne podpore.

Ta primeček uradnega lista piše med drugim, da javne oblasti vsa dela, ki se izvršujejo s pomočjo državnega posojila v namen, da se revežem se zaslužki pomore, kar na svoj račun izpeljujejo in sicer za to, da ostanejo revežem oni dobički, koje bi imeli podvzetniki, kakor tudi, da dotične oblasti na tak način lažej na to pazijo, da se pripusti zaslužek le bolj revnim.

Da bi to res bilo — ne bilo bi napačno — in ravnalo bi se po splošnej želji. Ali da ni temu taka, mariveč da se je veliko javnih del izročilo podvzetnikom, o tem bi se bil lahko prepričal oficijozen dopisnik, ako bi mu bilo kaj marí resničnosti njegovih poročil.

Ko je naš drž. poslanec, dr. Vitezić, vlado na to opozoril, naj pazi, da se radi narodnostnih mrženosti ne bo godila krivica prebivalcem hrvaške narodnosti v Istri, kekar se bodo delile podpore, zadel je v sršenje gnejzdo; kakor stekli psi poskočili so dopisniki v „Cittadino“ in „Indipendente“ na njega; a da je on prav imel, dokazuje nam uže drugi slučaj v pazinski občini, kteregega omenja zadnje dni nek dopisnik v „Vaterlandu“.

Terviz je večja podobčina pazinske krajne občine; pri zadnjih volitvah volili so tamošnji kmetje večinoma z narodno stranko; ali lahonskemu županstvu ni bilo to po volji in pokazati je hotelo to pri razdeljeni državnih svot za zimsko seme.

Ker niso Tervizani ničesa vdobili, pritožili so se pri okraj. glavarstvu in ko jim je okrajno glavarstvo reklo, da je za-nje pri županstvu neka svota nakazana, spozabili so se pri županstvu tako daleč, da so celo trdili, da se je glavarstvo zlagalo. Ko so pa pozvedeli ti mameluki, da imajo s trimoglaveži posla, kateri so se pri c. k. namestništvu v Terstu pritožili, našli so vendar neko svoto za Tervizane.

Čudno je na svetu in nikoli vse tako v redu, kakor bi se sodilo po „Adriji“.

Kaj se vam zdi; kaka vražja politika je ta? V južnej Tirolski se vojaške straže pomnožujejo, da bi bila Avstrija za vsak slučaj pripravljena, ako bi hotel irredentovski zmaj poseči po njenih deželah, — tu v Istri se pa narodna občinska zastopstva razpuščajo,

kakor v Kastvi, kder ne marajo za Cuder-a nekdanjega garibaldinskega vojaka — v Pazinu se pa za one ljudi od strani c. k. uradnikov glasuje, koje jim priporočajo s proglasom ljudje à la Bradičić-Constatini. Prvemu se hišo preiskovali zaradi političnih sumenj meseca julija, drugi tudi posebno rad v obljubljeni deželo škili. Kar se ni še v Pazinu poitalijančilo, mislijo irredentovci s tem dognati, da bodo Constantinija za župana zbrali. Škoda, neizmerna škoda, da nij več c. k. namestnika Pinota v Terstu.

Politični pregled.

Z DUNAJA. Kakor vse kaže, bo zboroval dunajski parlament še vsaj do srede meseca maja. Te dni je bilo pri predsedniku poslanske zbornice, grofu Coronini-ju posvetovanje, kterege so se deležili grof Taaffe, bar. Kriegsau in načelniki klubov grof Hohenwart, Groholski, dr. Rieger, dr. Sturm in Tomaszuk. Ustanovili so program prihodnjega delovanja in sklenili, da se razprava državnega proračuna ne prične pred veliko nočjo; državni zbor se odloži od 20. t. m. do 2. aprila. Potem se koj loti obravnave proračuna, ki utegne biti tako obširna, da najbrže ne konča pred sredo maja meseca. — Potem se skličejo deželni zbori, ki bodo pa le kake štiri tedne zborovali. Mari naj se pa ne skličejo in naj gospodje na Dunaji vse sami opravijo! vsaj so deželni zbori tako le bolj na videz, kakor zares. Ugotoviti računске sklepe dveh let, proračune za tekoče in prihodnje leto, rešiti mnogo družih nalog, ki so se nakopičile v dolgi dobi po zadnjem zborovanji, pa še kak vladen predlog — vse to v štirih tednih; pa naj bo dobro in temeljito rošeno in v pruspel deželam? Na Dunaji vežejo cele mesece otrobe v brezuspešnih adresnih razpravah — deželni zbori pa naj kar na vrat na nos opravijo svoje najnujniše posle, kajti čem manj govoré, tem manj zadreg prizadevajo vladi.

Poslanska zbornica je dognala postavo, katera določuje oproščenje novih poslopij od davka.

Lienbacherjev predlog, da se odpravijo državni pravdniki pri c. kr. okrajnih sodnijah, ni obveljal. Glasovali so za-nj poslanci pravne stranke in českega kluba, a Poljaki so potegnili z ustavoverci.

Šolskemu odseku je predlagal Lienbacher, naj določijo deželne postave, kdaj imajo pričnjeni otroci v šolo hoditi in koliko časa naj hodijo; iz šole pa naj bi smeli izstopiti samo tedaj, ako so si prilastili znanja ljudskih šol.

V gosposki zbornici se je nstanovil avtonomistični klub, kateremu so na čelu knez Karol Schwarzenberg, knez Adam Sapieha, grof Falkenhayn in dr. Habietnek. Program klubov obsega 5 točk: varstvo pravice v vsem javnem življenji, soglasje med cerkvijo in državo, ravnopravnost vseh narodov, poravnanje državnih stroškov z državnimi dohodki, in pa varstvo moči in veljave Avstrije.

Novi naučni minister, baron Conrad, hoče pravičen biti tudi Slovanom, to kažejo uže njegove prve naredbe; pričakovati pa vendar ne smemo, da se uže v kratkem spremeni ves dosedanji šolski sistem. Polagoma pojde morda bolje. V valaškem Mezeriči na Moravskem je velel preuravnati nemški gimnazij na narodnej podlagi z učnim jezikom češkim. — Dne 25. febr. so se poklonili Conradu kranjski državni poslanci, ter so mu na srce položili kranjsko šolstvo. O gimnaziji v Kranji je rekel minister, da pripoznava njegovo potrebo in se nadeja, da se ohrani; dalje je izjavil, da on ni prijatelj ponemčevalnim nameram, da imajo šole namen, ljudstvo izobraževati in da mora temu povsod podlaga biti domači narodni jezik.

HRVAŠKI ban Pejačević je sprejel pondeljek predstojnike raznih oblastnij; v kratkem pojde sé saborskim predsednikom, Krestičem, v Pešto.

V PEŠTANSKEM zboru mora Tisza grenke požirati. Poslanec Csandy mu je očital, da je njegovo vlaovanje prokletstvo osode; da je on

politični veteranjak in da ne zasluži nobenega zaupanja. V tem zmislu so bobnali tudi drugi poslanci. Tisza se je zagovarjal, kolikor je mogel, a rekel je tudi, da ne odstopi, če ga ne pahne z ministerskega stola zborova večina.

General Württemberg se je zopet vrnil v SARAJEVO. Potem takem se niso vresničile vesti, da pride na njegovo mesto Dahlen ali Juvanovič.

IZ RUSIJE. V St. Peterburgu so v torek dne 2. t. m. slovesno obhajali 25 letnico vladanja cara Aleksandra. Vse kronane glave so pri tej priliki čestitale caru, pa tudi iz vseh krajev širnega cesarstva, ki šteje 80 milijonov prebivalcev, došle so čestitke in darovi ljubljenu vladarju. St. Peterburg je bil na predvečer sijajno razsvitljen, kakor še nikdar poprej in car se je v odprti kočiji sprehajal po mestnih ulicah mej gujetečo se ljudsko množico, katera ga je z nepopisljivo navdušenostjo pozdravljala. — Dasi so bili nihilistični rovarji napovedali nezasišano razsvečavo — tako, kakoršno si je bil o svojem času v svojo zabavo napravil grozoviti cesar Neron v Rimu — minole so vendar slovesnosti v najlepšem redu. — Prav lepo adreso so poklonili caru poljski plemiči po posebnej deputaciji: „Tvoje carsko veličanstvo“, pravijo v njej, „naj pozabi preteklost, a nakloni nam zopet svoje zaupanje, da nam bode mogoče posvetiti svoje moči mirnemu narodnostnemu razvoju v blagost Tvoje slavne kraljevine poljske, v Tvojo lastno slavo in v skupno korist državi“.

Prav zanimiva in pomenljiva je zdaj, ko se toliko pisari o nemško-avstrijski zvezi zoper Rusijo in tov., lastnoročno pisana čestitka starega sosedu Wiljema, katero je podpisal tudi državni kanceler knez Bismark. V tem pismu pravi nemški cesar, da se prijateljska zveza mej njim in ruskim carjem ne zruši do konca njiju življenja.

Dne 3. t. m. se javlja iz Peterburga: Danes popoldne okolo dveh je neki mlad mož prav od blizu strelil na grofa Loris-Melikova, ko se je ta baš vračal domov od kneza Gorčakovega. Grof Melikov je prijel napastnika, a ta mu uide. Neki deček, ki je vse videl, skočil je napastniku mej noge, tako, da je ta padel in so ga lahko ujeli. Grof Melikov ni bil zadet od krogle. Carjevič naslednik, carski principi in dostojanstveniki so grofa takoj obiskali.

Dne 3. t. m. se javlja iz Bruselja: Sinoči, ko se je kraljica peljala iz gledišča, je nekdo vrgel proti vozu kraljice petardo, ki je razpočila. Preiskava se je pričela.

Tedaj ni napadov na mogotce ni konca ni kraja. Nihilisti oziroma socialisti raztezajo svoje ostudno-pogubonsko delovanje po celem Evropi.

Domače stvari.

Ne zamerite! „Joča“ se je zopet zakesnila, ker je nje vredovatelj v četrtek in petek od jutra do večera posloval kot zaprisežen tolmač pri porotni sodnji.

Gosp. deželni glavar, vitez d.r. Pajer, je v sredo večer odinil na Dunaj, da se kot državni poslanec deleži nadaljnega zborovanja. V deželnem odboru ga zastopa zdaj gosp. Josip dr. Tonkli, kateri je vsak dan v deželnem uradu od 12. do 2. ure popold. da vstreza strankam v deželnih opravilih.

Deputacija naših poslancev pri naučnem ministru. Kakor se nam poroča iz Dunaja, bila sta v pretekli četrtek tudi goriška drž. poslanca gg. Winkler in dr. Valussi pri naučnem ministru, baronu Conradu, kateremu sta razložila želje in potrebe naše dežele glede poučevanja v naših jezikih na srednjih šolah v Gorici. Rekla sta mu, da vlada ni ušlisa do zdaj teh želj, dasi so se jej večkrat naznanjale, mariveč da je še nasprotno delala, ker je od leta do leta v ože meje potiskala poduk narodnih jezikov; — da niso pri nas v tem oziru zahteve nič pretirane, da priznavamo vsi potrebo naučiti se nemščine, da pa zeló občutimo, kako neprilicno se nam zavire, vsled katerih se naša mladina ne more dobro izuriti v materinščini. Naj bi se torej v tem oziru

kaj spremenilo in zboljšalo. Gospod minister je odvrnil, da se z veseljem spominja, da je v Gorici preživel kako leto svojega službovanja in je obljubil, da hoče stvar dobro in dobrohotno pretehtati. „V takih vprašanjih“, je rekel, „ni se dati voditi političnim pred-sodkom in govoricam, katere sumničijo tu „rusofila“ in tam stikajo „irredentovca“ itd. Mariveč se morajo objektivno in brezstrastno preudarjati potrebe raznih dežel in njih dejanske razmere.

To je zlato načelo; če se bo gospod naučni minister zvesto po njem ravnal, gotovo ne zgreši pravega pota.

Tudi o črtežih zastran preuravnave duhovskih plač in o načinu, kako se zdaj razdeljuje mej naše duhovnike začasna državna podpora, sta nekaj omenila gospoda poslanca. Toda o tem poročimo prihodnjič.

Naš gost. Preteklo saboto se je s ponočnim vlakom pripeljal v Gorico velecenjeni slovenski pisatelj, urednik „Slov. Naroda“ gosp. Josip Jurčič, da po dolgi nevarni boleznii oslabele moči zopet okrepi v milem, zdravem podnejni avstrijske Nizze. Tu se misli ustaviti, dokler bodo dnevi tako prijetni, kakor so zdaj, potem pa odrine za nekoliko časa v Benedke in morda še niže v Italijo. Voščimo iz dna srca, da mu počitek izvrstno tekne in da kmalo popolnoma okreva ter se ojači za nadaljno delovanje v prospeli narodu našemu.

Obpravnavo pred porotniki se vrše te dni v Gorici. Včeraj in predvčeršnjim je sedel na obtožni klopi Andrej Ručna iz Svine v kobariški županiji, zatožen zaradi goljufije po krivi prisegi — zaradi katere je imel nasprotnik France Sivec nad 300 gl. škode. Porotniki so soglasno potrdili predloženo jim vprašanje in sodnja je vsled tega obsodila obtožence na dve leti trde z enim postom na mesec poostrene ječe in k povrniti stroškov.

Iz Trsta poročajo, da je policija v sredo jutro zasačila nečega mladenca, trgovskega agenta, na tamšnjem kolodvoru, ko se je odpravljal v Gorico sé zabojem irredentovskih proklamov. V zvezi s tem dogodkom je nekda postopanje goriške policije proti uredniku in glavnemu stavcu „L'Insonzo“-a, o katerem poroča današnji dopis iz Gorice. Danes zjutraj so odvedli gg. Jurettig-a in Alojzija Mora v Trst.

Imenovanje. Konceptni praktikant pri c. k. okrajnem glavarstvu v Tolminu Josip Fabris pl. Freyental, je imenovan za namestn. koncipista.

Podporni odbor goriški razkazuje sledeče nove darove: (III razkaz) Gg. uradniki c. k. okr. sodnije v Korminu 5 gl. 10 kr.; gospa Kat. vd. Decolle gl. 10.; Jakob Decolle gl. 5.; C. G. gl. 5.; Alojzij Lenzig c. k. sekc. svetovalec na Dunaji gl. 5.; gg. uradniki c. k. okr. sodnije v Sezani gl. 6.50.; pl. Smart in pl. Fehr gl. 50.; glavno ravnateljstvo c. k. priv. zavarovalnice „Assicurazioni generali“ v Trstu gl. 25.; France Hmelak iz Lokavca gl. 10.; agencija zavarovalnice „Anker“ gl. 20.; Vincencij Steffanutti, t. govec v Trstu gl. 30.; Julij Huguenin gl. 10.; županstvo v Romansu gl. 13.40.; vikarijat v Dreznici gl. 23.; Ernest vitez Wiedemann pl. Warnhelm c. k. polkovnik v pokoji gl. 30.; Peter Merlo gl. 2.; Anton Fon iz Trncevega na Bovškem gl. 6.; Bl. Grča vikarij v Čepovanu gl. 5.; Gustav baron Gamerra c. k. general major v pok. gl. 6.; Marija vd. Savio gl. 5.; Andrej Jekše župnik-dekan v Kobaridu gl. 16.; Evg. vit. Richetti zastopnik peštanske zavarovalnice gl. 5.; učiteljstvo realke v Gorici gl. 15.; Danijel Godina v Ajdovščini gl. 10.; učiteljstvo c. k. gimnazija v Gorici gl. 32.; Josip dr. Maurovich c. k. zdravstv. svetovalec gl. 15.; Ivan Kromer c. k. namestn. svetovalec gl. 10.; Jos. Poussig gl. 1.; Ivan Scalettari gl. 10.; uradniki c. k. okr. sodnije v Cerknem gl. 7.; Jak. Prister v Gradišči gl. 10.; Gvendencij vit. Tozi gl. 25.; Evgenij vit. Tozi gl. 25.; Dr. Josip Frapporti gl. 2.; Šim. Gaberščik kurat v Ajdovščini gl. 3:50.; France Illovar župnik na Št. Viški Gori gl. 6.; Alojzij Paulini v Gorici 40 metrov regadina vrednega gl. 16. — Skupaj gl. 464:50; s poprej razkazanimi doneski je zdaj vsega gl. 7950:75 in 20 frankov v zlatu.

Zadnjič se je vrnila neka pomota, ki se s tem popravi, da je v. č. gosp. vikarij Marcina iz Sovodenj podaril 16 gl. in ne samo 10 gl.

„Nauk slovenskim županom“. O tej knjigi, katero smo uže zadnjič priporočili, piše „Zvon“: „Knjiga nas je silno razveselila. Ne samo to; priporočamo jo tudi prav toplo vsemu slovenskemu občinstvu, ne samo županom slovenskim, katerim je v prvi vrsti namenjena. Naši bralci so pač že ugenili, da ni ravno vsebina, kar daje knjigi posebno tehotovitost in jo priporoča širjim krogom. Imé prelagateljve (tako se pravi zdaj prestavljalcu), katero se svetli lični knjižici na čelu, ima še vedno svojo staro, skrivnostno moč v sebi. Koga bi ne veselilo, da je gosp. Levstik zopet stopil v javnost; koga bi ne mikalo vedeti, kako on z daj piše slovenščino? Saj se za njim obračajo pisatelji slovenski kakor solnčnica

za solncem! In tako je prav! — Zdaj pa zdaj se bere po časnikih, da se je dal kak angleški minister društvu poštenih krojačev ali mesarjev povabiti na večerjo; in tu jim „inter pocula“, s kozarcem v roki razlaga politično stanje sveta, razodeva imenitne diplomatične skrivnosti, razgrinja celo prihodnosti košček. Mož govori in — svet ga posluša; govori, ker ve, da ga bo de svet poslušal. Tako je tudi gosp. Levstik sedel za mizo s kmečkimi župani in se z njimi pogovarja, da ga mi poslušamo in se od njega učimo. Dà, zvesto ga poslušamo in v serci svojem sklepamo, da ga hočemo posnemati, kolikor nam moči. Res, da tu pa tam kateri na tihem zdihuje: Gospod, nauk tvoj je terd, ali kaj to pomaga? Morebiti ima tudi kak pomislek, ali slovenska mati ga ni še rodila, da bi se z gosp. Levstikom o slovenščini uspešno prepiral. Klajnajmo se torej molés in hvaležni bodimo. Posebno hvaležen pa mu mora biti vsak Slovenec za pridejani „Slovníček“, v katerem se tolmačijo nenavadnejše ali ne povsod mej Slovenci govorjene ter tudi nove besede“. To je človeku pravi „repertorium“, prava zkladnica zlasti tehničnih izrazov. Škoda samo, da je ta slovníček tako kratek, naj bi bil vsaj tako obširen, kakor je vsa knjiga. Ne samo slovenskim županom torej, vsakemu Slovencu, kateri ljubi čisto slovenščino, zlasti pa vsem pisateljem slovenskim bodi ta knjiga pravi „Vademecum“ — „hodizmano“. S.

Vabilo na prvi hrvaški vinski sajam, kateri bo dne 17. 18. i 19. marcija 1880 v glavnem kraji mestu Zagreb-u, v prostori hrvaško-slavonske kmetijske družbe.

Hrvaška je v prvi vrsti vinorejska zemlja po svojem geografičnem položaju in po svojih klimatičnih odnošajih, kateri so vinoreji jako ugodni.

V rovejih časih se je vinoreja na Hrvaškem mnogo poboljšala s tem, da se novi vinogradi sade z najboljnimi vrstami trsa, in tudi da se je počelo v kletarstvu z v. om bolj umno postopati.

Hrvaška, Slavonija in bivša vojna krajina imajo 133.516 hektarov vinogradov, na katerih se vsako leto dobi od 1-2 milijona hektolitrov vina. Hrvaška vina so bila že popred v razstavah v Beču, Londonu in Parizu odlikovana z srebrnimi in zlatnimi medaljami, pa tudi laško leto je olikovano hrvaško vino na Stolno-Belviradski rastavi z zlato medaljo.

Na Hrvaškem case belo in črno vino, močno in izvrstno vino za mizo pa tudi izvrstno za butelje.

Med raznimi vrstami grozdja se na Hrvaškem goji posebno „Kraljevina“ (rudeči Portugizec), kateru dade jako fino in močno vino in „Mostovac“ od katerega se dobi tudi jako dobro vino. V novejših, časih počel se je pa širiti po Hrvaškem posebno taljanski in renski risling od katere vrsti je že zdaj na Hrvaškem veliko dobrega vina.

Posebno dobra bela vina se pridelujejo na Hrvaškem od Zagreba do Sv. Ivana, pod Okicem, v Moslavini na Kalničkih in na Varaždinskih brdinah itd. Te vina so jako močna in polna, dočim je vino v Zagorju bolj lahko, rezko, in zato kakor mizno vino kaj priljubljeno.

Izvrstna črna vina se nahajajo na Hrvaškem v Moslavini in Kalniku v Sremu (Slavoniji) pa posebno dobra tako imeovana „Karlovačka vina“, katera so si stigla veliko ime v trgovini. Tukaj se prideluje tudi samotok, za desertna vina in bela vina, kateri se v veliki množini razpošiljajo po svetu. Akoravno je vinska trgovina na Hrvaškem in v Slavoniji že od nekdanj živahua, in tudi zdaj, ko trgovina povsod peša, se dobro razvija, vendar pa ni tako razširjena, kako hrvaška vina zaslužijo po kvaliteti in kvantiteti. —

Zarad tega je hrvaško-slavonska kmetijska družba in trgovačka obrtnička komora zaključila prirediti prvi hrvaški vinski sajam, da se ptuji vinski trgovci in konsumenti spoznajo z hrvaškim vinom.

Podpisani odbor zatoraj vabi p. n. domače in stranske vinske trgovce in konsumente, da se potrudijo na taj sajam.

Da se tem lažje vinskega sajma vsaki vinski trgovec udeležiti more, prosili smo vse železnice, da za onih 10 dni za obiskovalce sajma odredijo znižano ceno na železnicah. Zato potrebne legitimacije, kakor tudi izkaze od vseh za vinski sajam oglašanih vin, njih ceno in pogodbe vinskega sajma, dobile se bodo konca februarja pri vseh kmetijskih družbah in trgovaško obrtničkih komorah u Ljubljani, Celovcu Gorici, Trstu, Solnogradu, Gracu, Pragu, Olmicu, Krakau, Lembergu, Tropau, Beču, Lincu, Hermanštadu i na Švajcarskim, kakor tudi pri hrvaško-slavonski kmetijski družbi in trgovsko obrtnički komori v Zagrebu.

V Zagrebu 28. januarja 1880.

HRVAŠKA SLAVONSKA KMETIJSKA DRUŽBA
Predsednik Tajnik
grof Georg Jellačić v. v. Fr. Kuralt v. v.
TRGOVAŠKA OBRITNIŠKA KOMORA
Predsednik Tajnik
Eugen Šabljič v. v. Milan Krešič v. v.

Kmetijstvo.

Obrazloženje e. k. kmet. društva v Gorici.

Seja glavnega odbora dne 22. januarja t. l. (konec) Podpredsednik vabi, naj se jame razpravljati vprašanje zastran razstave kmetijskih orodja in kmetijskih strojev.

Prof. Giordano razvija svoj načrt in dostavi, da je treba nekako olajšati vpeljavo boljšega orodja.

Dr. Levi se zлага s tem menenjem, in svetuje, naj društvo nakupi nekoliko orodja in strojev ter jih potem razproda svojim članom 20—30% ceneje. Če bi se ta razprodaja vršila ob enem z razstavo govede, podpirala bi lahko druga drugo. Nekoliko našim potrebam najprikladnejša orodja naj bi se odločilo za premije tistim, ki bi pripeljali na razstavo najlepše živali. Tako naj bi se na primer kot premije dajala orala, brane in drugo orodje. Tako, meni on bi se privabilo več število deležnikov.

Podpredsednik misli, da bi se imela izročiti ta stvar živinorejskemu in poljedelskemu odseku v nadrobnejšo razpravo in to temveč, ker je prosilo društvo za nakup orodja samo 500 gl. državne podpore.

Levi meni, da bi se en del podpore zaprosene za napravo razstave porabil lahko za nakup orodja.

Giordano bi bil tudi za to, da bi se premije za govedo delile deloma v denarju, deloma v orodju.

Na to se dogovori odbor, da ima biti po vsakem načinu razprodaja strojev in kmetijskega orodja, pripravi živinorejskemu in poljedelskemu odseku, da pripravita v ta namen natančen načrt.

Odstop društvenikov med letom 1879 in izključba zamudnih plačevalcev.

Podpredsednik: Naše društvo je štelo lansko leto 438 članov; zdaj jih je še samo 347.

Izbrisali smo jih 50, ker so bili dolgo v zamudi s plačilom letnine, mnogo jih je izstopilo, nekateri so pa umrli. Izmed ostalih članov, dobiva jih 277 italijanski list „Atti e Memorie“, slovenski „Gospodarski list“ 56, oba lista pa 14.

„Gospodarski list“ nas stane zdaj na leto 550 gl., 56 društvenikov pa, ki ga dobivajo, plačajo skupaj (56 × 4) 224 gold. letnine; tako da bi morala dokladati društvena blagajnica 326 gl. na leto.

To naznanjam slav. odboru, da sklene, kar se mu zdi o tej zadevi primerno.

Tonkli: Če neha slovenski list, moramo vsakor preskrbeti, da se nekako odškodujejo slovenski društveniki. Jaz ne vem, ali bi bilo ravno z ozirom na strošek prav, predlagati, da ima list še dalje izhajati. Res je, da italijanski list stane relativno več, toda zanj doplačuje država 700 gold. Naročnina za slovenski list znaša 2 gl. na leto. Ako bi se mogla znižati slovenskim udom, kateri ne dobivajo več „Gospodarskega lista“ letnina na 2 gold., vtegnilo bi se morda s tem privabili kakih 200 članov, ker so žalibog premoženjske razmere med italijanskimi in slovenskimi kmetovalci naše dežele različni. A v ta namen bi se morala spremeniti društvena pravila, katera nalagajo vsem društvenikom brez razločka po 4 gl. letnine.

Ker so vsi slovenski člani naročeni na slovenski tednik „Soča“, menim, da bi se vtegnili odškodovati s tem, ako bi se vse društvene obravnave priobčevale po tem listu. Uredništvo bi menda ne zahtevalo mnogo.

Podpredsednik: Vskakor bi moralo dati uredništvo našemu društvu toliko iztisov, kolikor je slovenskih članov.

Tonkli: Naj povem še enkrat, da so naši društveniki večinoma naročeni na „Sočo“, oni pa, ki niso naročeni, jo vendar beró.

Levi: Zahteva je opravičena, da se slovenski društveniki nekako odškodujejo, ker imajo pravico, vedeti, kaj se godi v društvu in deležiti se kmetijskega poduka, ki se širi po društvenem listu. A s tem se ne morem strinjati, da bi se društvene stvari javile po političnem listu. Raje bi videl, da se prevajajo in posebe tiskajo naše obravnave za slovenske člane; s tem zadostimo morda pravični želji, katero je izrazil dr. Tonkli in se ognemo neprilicnosti, da bi političen list zastopal društvene interese.

Tonkli: Jaz menim, da bi naše društvo zaradi tega ne stopilo v nobeno zvezo s polit. listom, ako bi ta list priobčeval društvene sejne zapisnike. To bi pa pridobili, da bi se naši zapisniki prevajali in da bi bolj v javnost prišlo društveno delovanje.

Podpredsednik praša, ali bi ne bilo primerno, da bi se potem članki o društvenih zadevah v posebnih odtisih delili mej društvenike.

Levi: Treba vendar vedeti, ali bo uredništvo zadovoljno z odškodbo za te odtise, ali bo hotelo imeti še kako posebno plačilo za priobčevanje sejnih zapisnikov v „Soči“.

Dottori: Načeloma smo menda vsi enih misli, da se imajo posebe tiskati slovenski zapisniki; zdaj gre samo še za to, ali nam bolje kaže, javiti jih naravnost v posebnih listih, ali pa priobčevati jih v „Soči“ in potem odtise jemati dotičnih člankov.

Glavni odbor naroči predsedništvu, naj pozvé in pretehta, potem pa tudi izvrši, kar bo kazalo najbolje.

Gosp. profesorju Povše-tu, kateri se je odpovedal uredništvu „Gospodarskega lista“, sklene odbor poslati zahvalnico za njegov dosežajni trud.

Razni spisi. Društvenemu kancelistu se dovoli primerna nagrada.

Vabilo hrvaško-slavonskega gospodarskega društva v Zagrebu k vinskemu sejmu 17.—19. marcija t. l. — Vabilo k deželni razstavi, katera bo septembra meseca tek. leta v Gradcu in bo obsegala kmetijske, gozdnarstvene, rudarstvene, kovinske, obrtnijske, umetnostne, znanstvene in podučne stvari. Dopusčati se bodo k razstavi tudi inozemski predmeti. — Okrožnica vis. c. k. kmet. ministerstva o žitni kupčiji v Avstriji od leta 1867—1876. — Ti spisi se izročé tajniku, da jih objavi v društvenem glasilu.

Tajnik poroča, da je g. Jernej Prelec iz Barke brez društvenega dovoljenja prodal bika švicarskega plemena za 120 gold., ki mu je bil izročen 51. maja 1867; da se brani plačati društvu, kolikor mu gre (39% — 45 gl. 60 kr.) po dotični pogodbi, ampak da je predložil prošnjo, naj mu še društvo doplača 22 gl. kot odškodbo stroškov, ki jih je imel, ko je bil bik l. 1878 na nogi obolel.

Odbor naroči predsedništvu, naj odstopi dotične spise pravnemu odseku.

Kot novi društvenik se sprejme gospod Avgust vitez Boeckmann iz Gorice.

Poslanica.

„L' Isonzo“ mi je v svojem listu št. 49 oponašal, da sem zarad nekaterih volilcev, ki so bili vime-nikih izpuščeni, reklamiral, in se še temu posmejava, da se je bil meni dimnikar na pritožbi pridružil; ob enem pa maha po Slovincih, češ, da se hočejo vriniti v mestno starešinstvo.

Na to odgovarjam, da imam pravico kot volilec tudi zoper imenike volilcev reklamovati; kar se tiče družbe z dimnikarjem, moram izreči, da te družbe nisem iskal in da je to le slučaju pripisati.

Ako pa „L' Isonzo“ meni očita, da bi se hotel v mestno starešinstvo vriniti, izjavljam s tem, da ne bodem pri mestnih volitvah niti sam kandidoval, niti kandidature sprejel, ako bi se mi znala od kake strani ponujati.

To naj bode tolažba „L' Isonzo“-u in njegovim priveržencem.

V Gorici dne 2. marcija 1880.

Dr. JOSIP TONKLI.

Dunajska borza.

	26 feb.
Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gl. 20 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	71 „ 95 „
Zlata renta	85 „ 45 „
1860 drž. posojilo	129 „ 50 „
Akcije narodne banke	848 „ — „
Kreditne akcije	304 „ 30 „
London	117 „ 65 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 40 „
C. kr. cekini	5 „ 54 „
Državne marke	57 „ 85 „

Zoper vsaki kašelj!

prsne boleti, praskanje v goltniku, zagerljenje, zasliženje, pljuvanje krvi, naduho, oslovski kašelj, jetični kašelj je Mayer-jev

beli prsni sirup

najzanesljiveji in najboljši domači pripomoček.

Pravi dobiva se samo pri

A. FRANZONI

Pontoni-jeva lekarnica v Gorici.

M. Poberaj

krojač, rodom Slovenec,

je odprl svojo delavnico v Gorici na Travniku števil. 276 I. nadstropje. V svoji zalogi ima blago za raznovrstne obleke po prav primernih cenah in garantira kolikor za blago toliko za delo. Gorko se priporoča slavnemu občinstvu.

IZVRSTNO

DOLENJSKO VINO NOVO IN STARO,

kakor slivovka ter pravo tropinsko žganje.

PIVO IZ STEINFELDSKE PIVARNE

bratov Reininghaus,

se dobiva vedno ter po najnižji ceni

pri

Kavčič & Ferfila

na Koreniji pri vodnjaku.

Semena zeljenav in cvetic,

kojih dobrota in izvirnost se garantuje, so na prodaj po prav spodobnih cenah.

Od aprila naprej se bodo dobivale tudi raznovrstne rastline, kakor georginije, pelargoniji, verbene itd. in drugi poletni pridelki, rastoči na vrtu gospe grofinje M. Coronini.

Vhod na vrt je za prestolno cerkvijo v Gorici zraven novega farovža.

E. FISCHER

Via ponte nuovo števil. 68.

Josip Kerševani

trgovec s kolonijalnim in sploh jedilnim blagom v Gorici na Travniku poleg kosarne je svojo prodajalnico zopet dobre založil s prav frišnim blagom ter se priporoča p. n. meščanom in svojim dragim rojakom po deželi, zagotavlja, da si bo skrbno prizadeval vzstrezati s točno postrežbo in spodobnimi cenami.

Počastite me in prepričajte se sami!

Čujte, glejte in čudite se!

Od neke konkurzne mase nedavno falirane velike tovarne britanija-srebrnih izdelkov, prevzeto blago, katero ima tovarniško znamenje: pravo Britanija, oddaja se po vsaki ceni, ali bolje rečeno zastoj. Kdor pošlje ali tudi proti povzetju samih 6 gl. 70 kr., dobi sledeče stvari za četrtino prave vrednosti in sicer: 6 posebno dobrih namiznih nožev z ročam iz britanija-srebra in pravo-angleško ostrino; 6 najfinjih vilic britanija-srebro iz enega samega kosa; 6 najfinjih britanija-žlic, masivnih; 6 „ „ žliček za kavo; 6 „ „ nožnih podstavkov; 1 „ „ zajemaln. za juho, masiven; 1 „ „ za mleko „ 6 angleških Viktorija tas; najfineje ciziliranih; 2 okusna salonska svečnika; 1 britanija-srebrn zvonček s srebro-glasom; 1 „ „ plošček za kruh, masiven;

Vseh 42 kemadov je izdelanih iz najfinejega, pravega britanija-srebra, ki je edina kovina, koja ostane vedno bela ter se tudi 25 let rabljena, ne razločuje od pravega sr-bra; zato se garantuje. V dokaz, da moje oznanilo ne sloni na

nobeni slepariji

zavežujem se javno, da brez ugovora nazaj vzamem blago, če bi komu ne bilo po volji. Jaz zavračam na mnoga zahvalna pisma, ki so mi došla in koja bom zaporedoma objavil. Kdor hoče tedaj dobiti dobro in zanesljivo blago za svoj denar in ne kako sleparško šaro, naj se obrne samo do.

A. FRAISS,

Rothenthurmstrasse 9 nasproti knezoškofjske palače na Dunaji.